

Srbija radi na aukcijskom modelu za OIE - Ko pobedi u dekarbonizaciji, biće bogat na duži rok

Evropska komisija je, navodi Kopač, najavila je da će uvesti graničnu taksu na CO₂ za sektore u kojima cena za emisije CO₂ ima važnu ulogu, jer je veliki trošak. Jedan od razloga je veliki rast uvoza električne energije proizvedene iz uglja u zemljama izvan EU, gde se ne plaćaju emisije CO₂.

Dekarbonizacija je velika utakmica na globalnom nivou, a označava razvoj novih tehnologija. Ko pobedi u toj trci, biće bogat na dugi rok, poručio je Janez Kopač, direktor Sekretarijata Energetske zajednice (EZ) na panelu "Tranzicija energetskeg sektora" na ovogodišnjem Samitu energetike Trebinje, koji je održan 5. i 6. marta.

- Svedoci smo kako se na polju dekarbonizacije bore SAD, Kina, Indija, EU. Oni koji u budućnosti budu dekarbonizovani i tehnološki dobro opremljeni, biće ekonomski jaki, a oni koji budu insistirali na fosilnim gorivima kao što je ugalj, nafta, gas, biće nerazvijeni - poručio je Kopač.

Kopač je istakao da je dekarbonizacija u stvari druga tranzicija energetskeg sektora, a prva se već odigrala i značila je prelaz sa državnog regulisanja proizvodnje struje do tržišne utakmice.

- Nažalost, ova prva se još nije u potpunosti sprovela u Energetskoj zajednici, a već se uveliko dešava druga. Bez završene prve neke zemlje ne mogu ući ni u drugu i to je velika tragedija - ističe Kopač.

Na Zapadnom Balkanu, naveo je, neke zemlje su otišle dalje od drugih u kontekstu ulaganja u nove tehnologije i obnovljive izvore energije (OIE) i bolje napreduju u odnosu na obaveze koje imaju kao članice EZ.

- Pobednici u regionu su Crna Gora i Severna Makedonija, sledi Srbija, a BiH nažalost zaostaje na mnogim područjima, zbog neusvojenih reformi. Sve je blokirano zbog Zakona o tržištu električne energije i taj zakon se mora usvojiti, jer to koči BiH. RS je na području struje u dobroj situaciji, ima novi nacrt Zakona o struji i dobar je i napredan, ali ima jedan član koji nije u redu - regulacija proizvodnih cena ostaje i dalje, a to je suprotno i drugom i trećem energetskeg paketu. To bi trebalo ispraviti, jer je dugoročno štetno.

Šta se dešava zbog odsustva konkurencije?, pitao je Kopač, pa je dao i ilustrativan primer.

- Cena gasa za industrijski sektor u BiH je četvrta najviša u Evropi, jer nema konkurencije, a nema je zbog neusvojenog državnog zakona.

Inače, kako je rekao Kopač, iznoseći statističke podatke za 2018. godinu, opada udeo proizvedene struje iz OIE u BiH, umesto da raste.

- Obaveza je da to bude 40% u 2020. godini, a nije realizovana. Međutim, nećemo pokrenuti prekršajni postupak - kazao je on. Srbija svakako ima razvijenu svest da treba ulagati u OIE, poručila je Mirjana Filipović, državni sekretar Ministarstva rudarstva i energetike Srbije.
 - U prethodnom periodu dosta smo uradili na izgradnji objekata za proizvodnju struje iz OIE. Imali smo nekih 500 MW iz vetra na sistemu, što je polazna tačka u energetskej tranziciji naše zemlje. Naravno, to je samo početak, a sledi velika analiza potencijala i kako doći do sledećeg modela. Srbija nastavlja da radi na sledećem modelu sa EBRD-om, a to će biti aukcijski model za OIE.
- Ona je istakla važnost saradnje Srbije i RS na gradnji objekata u hidroenergiji.
- To vidimo kao dobrobit za sve strane, ne samo ove dve zemlje, već i celog regiona. Najvažnija nam je svakako svest građana i proces dekarbonizacije. Kao zemlje članice EZ možemo se dobro pozicionirati i zajednički donositi mere kako bismo najefikasnije dostigli ciljeve koje nam zadaju iz EU. Naravno, novac je uvek potreban, i možemo da očekujemo pomoć Evropske komisije.

Izvor: ekapija.com